

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่

กฎหมาย/กฎระเบียบ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่ออุบัติใหม่	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย	ครอบคลุมสาธารณภัย ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด (ในคน สัตว์ และพืช) ๒) ภัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสาธารณสุข ได้แก่ ภัยธรรมชาติ ภัยจากน้ำมือมนุษย์ อุบัติเหตุ ฯลฯ ๓) ภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรม	
๒. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓	กระทรวงสาธารณสุข	ให้อำนาจกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศกระทรวงเรื่องรายชื่อโรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย และโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ที่มี ความจำเป็นต่อการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ จำนวนหนึ่งที่มีการประกาศไว้แล้ว	ปัจจุบันมีโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นมากมายซึ่งบางชนิดยังไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
๓. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กำหนดมาตรการ และการดำเนินการเมื่อสงสัย หรือเมื่อเกิดโรคระบาดสัตว์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไปยังพื้นที่อื่น ๆ ปัจจุบันมีโรคที่อยู่ในพระราชบัญญัติทั้งสิ้น ๖๓ โรค มีทั้งโรคที่เป็นโรคที่สามารถติดต่อระหว่างสัตว์และคนได้ และโรคที่ไม่สามารถติดต่อระหว่างสัตว์และคนได้	
๔. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กำหนดมาตรการควบคุมการตั้งโรงฆ่าสัตว์ วิธีการฆ่าสัตว์ และการตรวจสัตว์ก่อนการฆ่า และการตรวจเนื้อสัตว์ ณ โรงฆ่าสัตว์เพื่อให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และไม่เป็นการแพร่โรคระบาดในสัตว์	ปัจจุบันการจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะมีจำนวน จำกัด เนื่องจากติดปัญหาต่าง ๆ เช่น เงินลงทุน การบังคับใช้กฎหมาย
๕. พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๔	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	กล่าวถึงการสนับสนุน และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ที่ก่อให้เกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย มีข้อกำหนดด้านมาตรฐานระดับชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล เพื่อสนับสนุนการป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ อุบัติซ้ำที่เกี่ยวข้อง	ควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนด และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ที่ก่อให้เกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ

กฎหมาย/กฎระเบียบ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่ออุบัติใหม่	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
๕. พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	ครอบคลุมการปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า และการวิจัยเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษา ผู้ป่วยฉุกเฉิน และการป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นอย่างฉุกเฉิน	
๖. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข	กำหนดให้ต้องมี การขออนุญาตนำเข้าผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์และต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด	
๗. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	กล่าวถึงสิทธิของผู้ป่วยและหน้าที่ของผู้ให้บริการด้านสุขภาพ กล่าวถึงสิทธิการรับบริการสาธารณสุขของ	
๘. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	ประชาชนในภาวะฉุกเฉินโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	
๙. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กำหนดให้ความคุ้มครองไม่ให้ล่าสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง และนำเข้าสัตว์ป่าหรือซากโดยไม่ได้รับอนุญาต	
๑๐. กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘	กรมควบคุมโรค	กฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศสมาชิกขององค์การอนามัยโลกรวมทั้งประเทศไทยให้การรับรองในการประชุมสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๕๘ กำหนดให้ประเทศสมาชิกเสริมสร้างสมรรถนะในการเฝ้าระวังโรค ด้วยการพัฒนาเครือข่ายการตรวจทางห้องปฏิบัติการและทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว เพื่อทำงานรับมือกับปัญหาสาธารณสุขฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
๑๑. อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์		ให้การคุ้มครองสัตว์ป่าโดยประเทศที่ลงนามในอนุสัญญา ไม่ให้มีการค้าสัตว์ป่าที่กำหนดในบัญชี ช่วยลดโอกาสการสัมผัสและนำสัตว์ป่าออกจากถิ่นที่อยู่อาศัย	